

**การประเมินหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ของเครือข่ายสถานศึกษาท่าชะมวงสามัคคี อำเภอรัตถุมิ จังหวัดสงขลา**

An Evaluation of The Curriculum in Career and Technology Group Learning Strand for
Prathomsuksa 6 Students of Thachamung Samuckee School Network,
Ruttaphum District, Songkhla Province

ชนิษฐา ขำแข ¹, สุธาสินี บุญญาพิทักษ์ ² และวัลลยา ธรรมอภิบาล ³
Khanittha Khamkhae ¹ Suthasinee Boonyapithak ² and Wanlaya Thamaphiban ³

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อประเมินหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของเครือข่ายสถานศึกษาท่าชะมวงสามัคคี อำเภอรัตถุมิ จังหวัดสงขลา โดยประยุกต์ใช้แนวคิดของDanial L. Stufflebeam (CIPP Model) และภาคขยายเป็น (CIPIEST) ซึ่งประเมินในด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ ด้านผลกระทบ ด้านประสิทธิผล ด้านความยั่งยืน และด้านการถ่ายทอด/ขยายผล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมิน คือผู้บริหาร 7 คน ครูผู้สอน 7 คน คณะกรรมการสถานศึกษา 59 คน ผู้ปกครอง 136 คน วิทยากร ในท้องถิ่น 2 คน และนักเรียน 136 คน เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินประกอบด้วย แบบบันทึกผลการ ศึกษาเอกสารหลักสูตร แบบสอบถามนักเรียน แบบสอบถามคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครอง แบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครูผู้สอน และวิทยากรในท้องถิ่น วิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ผลการวิจัยพบว่า ภาพรวมของหลักสูตรมีการดำเนินการบรรลุผลอยู่ในระดับปานกลาง ผ่านเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

ด้านบริบท โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ สถานศึกษามีการนำนโยบายของ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมากำหนดทิศทางของหลักสูตร การจัดสัดส่วนโครงสร้าง สาระการเรียนรู้ หลักสูตร มีความเหมาะสมสอดคล้องกับปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ และสภาพแวดล้อมในท้องถิ่น

ด้านปัจจัยเบื้องต้น โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ พบว่าความพร้อมของ ทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินงานหลักสูตรมีความเหมาะสม ครูผู้สอนมีการเตรียมตัว ใช้สื่อ เอาใจใส่ ในการสอนเป็นอย่างดี ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อที่หลากหลาย

¹ มหบัณฑิต หลักสูตรศึกษามหบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและประเมิน มหาวิทยาลัยทักษิณ

² อาจารย์ ดร. สาขาวิชาการประเมินผลและวิจัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ : ประธานที่ปรึกษา

³ อาจารย์ ดร. สาขาวิชาการประเมินผลและวิจัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ : กรรมการที่ปรึกษา

^{*} Corresponding author : e-mail : ju.b.99@hotmail.com

ด้านกระบวนการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ พบว่ากระบวนการในการนำหลักสูตรไปใช้มีความเหมาะสม สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลที่หลากหลาย ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างครู ผู้ปกครอง นักเรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน อีกทั้งควรมีการจัดนิทรรศการแสดงผลงานนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

ด้านผลกระทบ โดยรวมอยู่ในระดับมากซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ พบว่าผลสืบเนื่องที่เกิดขึ้นนอกเหนือจากที่หลักสูตรกำหนดไว้ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความพึงพอใจในหลักสูตร การจัดการศึกษาตามหลักสูตรส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักใช้ทักษะชีวิต สามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการศึกษาต่อสามารถจัดทำชิ้นงานมีผลงานเป็นที่ประจักษ์

ด้านประสิทธิผล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรวมทั้งคุณลักษณะด้านความมุ่งมั่นในการทำงานของนักเรียนมีความเหมาะสม การจัดการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการมีส่วนร่วม ฝึกทักษะปฏิบัติจากประสบการณ์จริงนักเรียนมีความตั้งใจรับผิดชอบต่อหน้าที่ และขยันอดทนปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย

ด้านความยั่งยืน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ พบว่าสถานศึกษามีแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรโดยการมีส่วนร่วมกับชุมชนในการอนุรักษ์และสืบทอดภูมิปัญญาไทย รวมทั้งการนำความรู้ความเข้าใจไปใช้ให้ประสบผลสำเร็จอย่างยั่งยืนมีความเหมาะสม นักเรียนรู้และเข้าใจภูมิปัญญาไทยในท้องถิ่น สามารถปฏิบัติกิจกรรมที่บ้านตามความสนใจได้ยกเว้นคณะกรรมการสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินโดยให้ความคิดเห็นว่าการบริหารจัดการหลักสูตรและการมีส่วนร่วมอนุรักษ์และสืบทอดภูมิปัญญาไทยระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนั้นยังน้อยและขาดความต่อเนื่อง

ด้านการถ่ายทอด/ ขยายผล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ พบว่าสถานศึกษามีแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรโดยการมีส่วนร่วม ส่งเสริมการนำความรู้จากหลักสูตรไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม และเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการถ่ายทอด/ ขยายผลความรู้และพัฒนาหลักสูตรอื่นๆ

คำสำคัญ: รูปแบบชิปปี้ภาคขยาย, การประเมินหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

Abstract

This research aimed to evaluate the curriculum of career and technology group learning strand for prathomsuksa 6 students of Thachamuang Samuckee school network, Ruttaphum District, Songkhla Province. The researcher apply the idea of Danial L. Stufflebean (CIPP Model) and a part enlarges (CIPIEST) was employed in this research to evaluate the context, input, process, impact, effectiveness, sustainability and

transportability. The samples that use in the evaluation. They were 7 executives, 7 career and technology teachers, 59 school board committees, 136 guardians, 2 local experts and 136 students. The tools used in the evaluation; the document record, the questionnaires for students, the school board committees and the guardians, the interview protocol for executives, for the career and technology teachers and for the local experts. Data were analyzed through frequency, percentage, mean, standard deviation and content analysis. The results of the research found that the evaluation of the curriculum in overall had passed the required criteria in every factor at moderate level as followed

Context Evaluation found that the schools had followed the policy of the related agency to determine the direction of the course. Moreover, the course structure and the curriculum were in coincidence with the philosophy, vision, mission and the local environment at moderate level higher than the required criteria. However the period of courses should be increased to fit the content of curriculum

Input Evaluation showed that the teachers were qualified and had well-prepared in teaching. The teaching materials had been used to encourage students' learning at moderate level higher than the required criteria. It should assist teachers to produce variety of learning materials and the adequate budget should be allocated.

Process Evaluation found that the schools had variety learning activities and measurement and evaluation at moderate level higher than the required criteria. The schools should provide more learning activities that promote participation among teachers, guardians and students. Furthermore, the schools should also organize the students' exhibition continuously.

Impact Evaluation revealed that the teaching of career and technology subject enabled students to further their study and increased their capability in producing the work pieces with satisfactory at high level higher than the required criteria.

Effectiveness Evaluation found that the students had strong intention, responsible and diligence towards the assigned work at moderate level higher than the required criteria.

Sustainability Evaluation showed that with the participation in preserving the local wisdom, it could increase the students' understanding which enabled them to perform the local activities according to their interests. There were participations in curriculum management at moderate level higher than the required criteria. This was except the school board committees which wasn't passed the required criteria at

moderate level. It was suggested that the participation in curriculum management should be encouraged more and should be done systematically.

Transportability Evaluation found that the students could apply their knowledge in learning and performing their work properly. They also could participate in extending their knowledge to develop the other curriculums at moderate level higher than the required criteria.

Keywords: CIPPIEST Model, An Evaluation of The Curriculum in Career and Technology Group Learning Strand

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาประเทศไปสู่ความเจริญก้าวหน้า การจัดการ ศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตราที่ 22 และ 23 กล่าวถึงการจัดการ ศึกษาไว้ว่า การจัดการ ศึกษาได้มุ่งเน้นการพัฒนาตัวผู้เรียนให้มีความ สมดุลโดยยึดหลักผู้เรียนสำคัญที่สุด (Child - centered) ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเอง ตามธรรมชาติ และเต็มศักยภาพการจัด กระบวนการเรียนรู้ มุ่งเน้นการฝึกทักษะการคิด การจัดการเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ความรู้ มาใช้ป้องกันและแก้ปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้ เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติ และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้เรียนได้ เรียนรู้อย่างเป็นธรรมชาติและมีความหมายต่อ ชีวิตของผู้เรียนปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่จะ ทำให้การศึกษาสำเร็จลุล่วงไปได้ดีเพียงใด นั่นก็ คือ หลักสูตรซึ่งถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการ ศึกษาเปรียบเสมือน แบบแผนในการจัดการ เรียนการสอน เป็นแผนยุทธศาสตร์ที่จะนำไปสู่ ความสำเร็จที่ต้องการ เป็นแนวทางปฏิบัติงาน ของครูที่จะจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้มี

ความรู้ ทักษะความประพฤติ มีเจตคติที่ดีต่อ วิชาชีพเป็นแนวทางให้กับผู้บริหารสถานศึกษา ในการบริหารหลักสูตร(คณะกรรมการการศึกษา แห่งชาติ. 2545)

หลักสูตรการศึกษาขั้น พื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรแกนกลางของ ประเทศที่มีมาตรฐานเป็นตัวกำหนดคุณภาพของ ผู้เรียน สถานศึกษาจะต้องนำกรอบแนวคิด หลักสูตร จุดหมาย และโครงสร้างที่สำคัญนำ ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ผู้ เรียนมีความรู้ความ สามารถ มีทักษะขั้นพื้นฐาน และประกอบอาชีพได้ตามควรแก่วัย (กระทรวง ศึกษาธิการ. 2551 : 1.6)หลักสูตรกลุ่มสาระการ เรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เป็นกลุ่ม สาระที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต รู้เท่า ทันการเปลี่ยนแปลง สามารถนำความรู้เกี่ยวกับการดำรงชีวิต การอาชีพและเทคโนโลยีมาใช้ ประโยชน์ในการทำงานอย่างมีความคิด สร้างสรรค์ รักการทำงานและมีเจตคติที่ดีต่อ การทำงาน มีความรู้ความสามารถและคุณธรรม ที่สัมพันธ์กับอาชีพสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคม ได้อย่างพอเพียง และมีความสุข (กระทรวง ศึกษาธิการ. 2551 : 204)

ดังนั้นการจัดการศึกษาจำเป็นต้องเน้นในด้านความรู้ทางวิชาการให้ทันยุคสมัยรวมทั้งเทคโนโลยี และสังคมโลกที่เปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา สอดคล้องกับ พิณสุตา สิริธรรังศรี (2552) พบว่าสภาพปัจจุบันและแนวโน้มของโลกที่ส่งผลต่อการศึกษาไทยในอนาคต 10-20 ปี ข้างหน้า คือ ด้านสังคมโลกที่เป็นสังคมของการแข่งขัน หลักสูตรจึงจำเป็นต้องได้รับการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ทั้งนี้ในการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงหลักสูตรจำเป็นต้องใช้ผลที่ได้จากการประเมินเป็นข้อมูลสารสนเทศในการตัดสินใจเพื่อแก้ไขปรับปรุงเปลี่ยนแปลง หลักสูตร (สุนีย์ ภูพันธ์. 2546 : 246)

หลักสูตรกลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของเครือข่ายสถานศึกษาท่าชะมวงสามัคคี มีการประเมินหลักสูตรไม่ต่อเนื่องและมีการประเมินไม่ครอบคลุมทั้งระบบ ทำให้ได้สารสนเทศไม่เพียงพอต่อการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรที่เป็นปัจจุบัน ซึ่งผู้วิจัยเลือกประยุกต์ใช้แนวคิดของ Danial L. Stufflebean (CIPP Model) และภาคขยาย (CIPIEST) มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินหลักสูตรกลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของเครือข่ายสถานศึกษาท่าชะมวงสามัคคี อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสงขลา ครอบคลุมทั้ง 7 ด้าน ประกอบด้วย 1)ด้านบริบทหรือสภาวะแวดล้อม (Context) เกี่ยวกับนโยบายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ โครงสร้างของหลักสูตร สาระการเรียนรู้ และความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมในท้องถิ่น 2)ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input) เกี่ยวกับ

คุณสมบัติของครูผู้สอน/วิทยากรในท้องถิ่น สื่อวัสดุ/อุปกรณ์ งบประมาณและอาคารสถานที่ 3) ด้านกระบวนการ(Process) เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล 4)ด้านผลกระทบ (Impact) เกี่ยวกับการศึกษาต่อ รางวัล และความพึงพอใจผู้เกี่ยวข้อง 5)ด้านประสิทธิผล (Effectiveness) เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคุณลักษณะด้านความมุ่งมั่นในการทำงาน 6)ด้านความยั่งยืน (Sustainability) เกี่ยวกับความรู้และเข้าใจในภูมิปัญญาไทยในท้องถิ่น การมีส่วนร่วมอนุรักษ์และสืบทอดภูมิปัญญาไทยระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และการบริหารจัดการหลักสูตรโดยการมีส่วนร่วมของโรงเรียนกับชุมชน 7) ด้านการถ่ายทอด/ขยายผล (Transportability) เกี่ยวกับการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการเรียนรู้และการปฏิบัติงาน และการมีส่วนร่วมในการถ่ายทอด/ขยายผลความรู้และพัฒนาหลักสูตร

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมินหลักสูตรกลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของเครือข่ายสถานศึกษาท่าชะมวงสามัคคี อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสงขลา จำนวน 7 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านกำแพงเพชร โรงเรียนบ้านลานควาย โรงเรียนบ้านควนสะอาด โรงเรียนบ้านเนินนิมิต โรงเรียนบ้านท่ามะปราง โรงเรียนวัดรัตนวาราราม และโรงเรียนนิคมสร้างตนเองรัตนบุรี ประกอบด้วยบุคลากรและผู้เกี่ยวข้อง จำนวน 500 คน กลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage

Random Sampling)จำนวน 347 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร 7 คน ครูผู้สอน 7 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 59 คน นักเรียน 136 คน ผู้ปกครอง 136 คน และ วิทยากรในท้องถิ่น 2 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ประกอบด้วยแบบบันทึกผลการศึกษา เอกสาร แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 6 ฉบับ และหาคุณภาพของเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) จำนวน 7 ท่านประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 1 ท่าน ด้านการบริหารและจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา จำนวน 2 ท่าน ด้านการวิจัยและการนิเทศเพื่อปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนรู้อعداد 1 ท่าน ด้านการนิเทศการจัดการกระบวนการเรียนรู้กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 1 ท่าน ด้านการบริหารงานวิชาการและหลักสูตรสถานศึกษา จำนวน 1 ท่าน ด้านการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระ การงานอาชีพและเทคโนโลยี จำนวน 1 ท่าน มีรายละเอียดดังนี้ ฉบับที่1 แบบบันทึกผลการศึกษาเอกสาร เพื่อบันทึกเอกสารหลักฐานของสถานศึกษาโดยเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบ/ขอคำแนะนำ ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ เพื่อให้ได้ประเด็นที่สอดคล้องและเหมาะสมกับสิ่งที่ต้องการศึกษา ฉบับที่2 แบบสอบถามนักเรียน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง(IOC) ตั้งแต่ 0.83-1.00 และมีค่า

ความเชื่อมั่น(Reliability) 0.86 ฉบับที่3 แบบสอบถามคณะกรรมการสถานศึกษาและ ผู้ปกครอง มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.88-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability)0.92 ฉบับที่ 4 แบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่0.95-1.00 ฉบับที่ 5 แบบสัมภาษณ์ครูผู้สอน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.93-1.00 ฉบับที่ 6 แบบสัมภาษณ์วิทยากรในท้องถิ่น มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.90-1.00

วิธีการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอนด้วยตนเอง ดังนี้ ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยทักษิณ เพื่อออกหนังสือถึงผู้อำนวยการโรงเรียนในเครือข่ายสถานศึกษาท่าชะเมวงสามัคคี เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย จากนั้นส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ดังกล่าว เสนอต่อผู้อำนวยการโรงเรียน (ทั้ง 7 โรงเรียน) แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ วันเวลาและสถานที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนิน การเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ ถึง มีนาคม พ.ศ.2557 โดยผู้วิจัยชี้แจงให้กลุ่มตัวอย่างทราบถึงวัตถุประสงค์ของการตอบแบบสอบถาม เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างมั่นใจได้ว่าการตอบแบบสอบถามครั้งนี้จะไม่มีผลกระทบใด ๆ ทั้งสิ้นและเพื่อให้ได้ข้อมูลตามความเป็นจริง พร้อมทั้งดำเนินการสัมภาษณ์ตามวัน เวลาและสถานที่นัดไว้ ผู้วิจัยเตรียมตัวก่อนดำเนินการสัมภาษณ์ ดังนี้ เตรียมแบบสัมภาษณ์ อุปกรณ์

ในการบันทึกการสัมภาษณ์ เช่น กระดาษโน้ต ปากกา หรือเทปบันทึกเสียง จากนั้นผู้วิจัย แนะนำตัวเองและแจ้งจุดมุ่งหมายของการ สัมภาษณ์ ดำเนินการสัมภาษณ์โดยใช้คำถาม ตามข้อความในแบบสัมภาษณ์ ทำการบันทึกผล การสัมภาษณ์ด้วยการจดบันทึก เมื่อสัมภาษณ์ เรียบร้อยแล้วผู้วิจัยกล่าวขอบคุณและกล่าวคำอำลาผู้ที่ให้สัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้ดำเนินการนำข้อมูลที่รวบรวม ได้มาวิเคราะห์ ดังนี้ ข้อมูลเชิงปริมาณจาก แบบสอบถามวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ(%) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน(S.D.)ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปแล้ว เปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลผลตามแนวคิด ของเบสท์ (เสนาะ สุขสงวน. 2548 : 69 ; อ้างอิงจาก Best. 1984) และตัดสินผลการ ประเมินซึ่งใช้เกณฑ์การตัดสินโดยผู้เชี่ยวชาญ 7 ท่าน ร่วมกันพิจารณาให้ทุกด้านใช้เกณฑ์การ ตัดสินผลการประเมินเหมือนกัน คือ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ≥ 2 หมายถึง ผ่านเกณฑ์การประเมิน ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพจากการวิเคราะห์ผลการ ศึกษาเอกสาร คำถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหา และข้อเสนอแนะการใช้หลักสูตรรวมถึงแบบ สัมภาษณ์ นำมาจัดลำดับและจัดหมวดหมู่ของ คำตอบในแต่ละด้านเพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์ เนื้อหา (Content Analysis) ตามประเด็น จากนั้นนำเสนอผลการวิเคราะห์ในลักษณะ ความเรียง

สรุปผลการวิจัย

การประเมินหลักสูตรกลุ่มสาระการ เรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 ของเครือข่ายสถานศึกษา

ท่าชะมวงสามัคคี อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา 7 ด้าน ภาพรวมของหลักสูตรมีการดำเนินการ บรรลุผลผ่านเกณฑ์การประเมินในระดับปาน กลาง ดังนี้

ด้านบริบทหลักสูตร พบว่า ผู้ให้ข้อมูล ทุกกลุ่มมีความเห็นสอดคล้องกันว่าด้านบริบท ของหลักสูตรบรรลุผลผ่านเกณฑ์การประเมิน ระดับปานกลาง โดยเฉพาะกลุ่มนักเรียนเห็นว่า ด้านบริบทหลักสูตรบรรลุผลอยู่ในระดับมาก

ด้านปัจจัยเบื้องต้นของหลักสูตร พบว่า ผู้ให้ข้อมูลทุกกลุ่มมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ข้อมูลด้านปัจจัยเบื้องต้นของหลักสูตรบรรลุผล ผ่านเกณฑ์การประเมิน ระดับปานกลาง และ ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่าควรส่งเสริมการผลิตสื่อ ที่หลากหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มนักเรียน เห็นว่าด้านปัจจัยเบื้องต้นของหลักสูตรบรรลุผล อยู่ในระดับมาก

ด้านกระบวนการ พบว่า ผู้ให้ข้อมูล ทุกกลุ่มเห็นสอดคล้องกันว่าด้านกระบวนการ บรรลุผลผ่านเกณฑ์การประเมินระดับปานกลาง โดยให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่าควรส่งเสริมการมี ส่วนร่วมระหว่างครู ผู้ปกครอง นักเรียนใน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน อีกทั้งควร มีการจัดนิทรรศการแสดงผลงานนักเรียน อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มนักเรียน เห็นว่าด้านกระบวนการบรรลุผลอยู่ในระดับมาก

ด้านผลกระทบของหลักสูตร พบว่า ผู้ให้ข้อมูลทุกกลุ่มมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ด้านผลกระทบของหลักสูตรบรรลุผลผ่านเกณฑ์ การประเมิน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความพึงพอใจ ระดับมาก

ด้านประสิทธิผล พบว่า ผู้ให้ข้อมูล ทุกกลุ่มมีความเห็นสอดคล้องกันว่าด้าน

ประสิทธิผลบรรลุผลผ่านเกณฑ์การประเมินระดับปานกลาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มนักเรียนเห็นว่าด้านประสิทธิผลบรรลุผลอยู่ในระดับมาก

ด้านความยั่งยืนของหลักสูตร พบว่าครูและนักเรียนมีส่วนร่วมกับสถานศึกษาในการอนุรักษ์สืบทอดภูมิปัญญาไทยในท้องถิ่นตนเอง นักเรียนรู้และเข้าใจภูมิปัญญาไทยในท้องถิ่นสามารถปฏิบัติกิจกรรมที่บ้านตามความสนใจ และมีการบริหารจัดการหลักสูตรโดยการมีส่วนร่วม ระดับปานกลางซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ยกเว้นคณะกรรมการสถานศึกษา เห็นว่าผลด้านความยั่งยืนของหลักสูตรนั้นไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยให้ความคิดเห็นว่าการมีส่วนร่วมอนุรักษ์และสืบทอดภูมิปัญญาไทยระหว่างโรงเรียนกับชุมชน การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการหลักสูตรค่อนข้างน้อยและขาดความต่อเนื่อง

ด้านการถ่ายทอด/ ขยายผลของหลักสูตรพบว่า ผู้ให้ข้อมูลทุกกลุ่มมีความเห็นสอดคล้องกันว่าด้านการถ่ายทอด/ ขยายผลของหลักสูตรบรรลุผลผ่านเกณฑ์การประเมิน ระดับปานกลาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มนักเรียนเห็นว่าด้านการถ่ายทอด/ ขยายผลของหลักสูตรบรรลุผลในระดับมาก

การอภิปรายผล

การประเมินหลักสูตรด้านบริบทสูงกว่าเกณฑ์ระดับปานกลาง กล่าวคือ สถานศึกษามีการนำนโยบายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมากำหนดทิศทางของหลักสูตรมีความเหมาะสมสอดคล้องกับปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจและสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษา ของเครือข่ายท่าชะมวงสามัคคีได้

กำหนดเป้าหมายและทิศทางของการดำเนินการและพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพที่มีความชัดเจนนำไปสู่การปฏิบัติและใช้ได้จริงสอดคล้องกับปารณีย์ สิริวาเสฏฐาเมธา (2550: บทคัดย่อ)พบว่า จุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีความชัดเจนและสามารถนำไปปฏิบัติจริงได้ และสอดคล้องกับเสนาะ สุขสงวน (2548 : 189) กล่าวว่าจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคมเหมาะสมกับวัย ส่งเสริมลักษณะที่ดีของผู้เรียน ให้มีความเจริญงอกงามทางสติปัญญา มีคุณธรรม มีทักษะในอาชีพ มีความชัดเจนไม่คลุมเครือและสามารถปฏิบัติได้

การประเมินหลักสูตรด้านปัจจัยเบื้องต้น สูงกว่าเกณฑ์ระดับปานกลาง กล่าวคือสภาพปัจจุบันความพร้อมของทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินงานหลักสูตร มีความเหมาะสม วัสดุ/อุปกรณ์/ สื่อการเรียนการสอน อาคารสถานที่ จัดการเรียนการสอน การจัดสรรงบประมาณ และคุณสมบัติของครูผู้สอน/วิทยากรในท้องถิ่นทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาของเครือข่ายท่าชะมวงสามัคคีมีการกำหนดรูปแบบและแนวทางในการดำเนินการตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มาใช้ในการพัฒนาการจัดการศึกษาไม่ว่าจะเป็นการจัดหาสื่อวัสดุ อุปกรณ์การเรียนการสอน และเป็นข้อมูลให้ผู้เกี่ยวข้องทราบถึงความตั้งใจของสถานศึกษาที่จะพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายที่กำหนดสอดคล้องกับ สุภา นิลพงษ์ (2554 : 134) กล่าวถึง ผู้บริหารมีความคิดเห็นที่ ความพร้อมและศักยภาพของครูผู้สอนและสื่อการเรียนรู้ที่ใช้ควรมีความเหมาะสม

การประเมินหลักสูตรด้านกระบวนการ สูงกว่าเกณฑ์ระดับปานกลาง กล่าวคือ สถาน

ศึกษามีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลที่หลากหลาย ส่งเสริม การมีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาในเครือข่าย ทำชะมวงสามัคคี มีการเตรียมการใช้หลักสูตร โดยเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วม ในการจัดทำหลักสูตร แต่ควรส่งเสริมการมี ส่วนร่วมระหว่างครู ผู้ปกครอง นักเรียนในการ จัดกิจกรรมการเรียนการสอน อีกทั้งควรมีการจัด นิทรรศการแสดงผลงานนักเรียนอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับปารณีย์ ลีริวาเสฏฐาเมธา (2550 : บทคัดย่อ) พบว่า การวัดผลและ ประเมินผลการเรียนและการบริหารหลักสูตร เหมาะสมอยู่ในระดับมาก

การประเมินหลักสูตรด้านผลกระทบสูง กว่าเกณฑ์ระดับมาก กล่าวคือ ผู้เกี่ยวข้อง มีความพึงพอใจในการจัดการศึกษาตามหลักสูตร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาในเครือข่าย ทำชะมวงสามัคคี มีการดำเนินงานบริหาร หลักสูตร โดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ที่คงทน มีความรับ ผิดชอบ เน้นการปฏิบัติจริงนักเรียนสามารถนำ ความรู้ที่ได้เรียนมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง และสามารถนำสิ่งที่ได้เรียนรู้นั้นมาเป็นแนวทาง ในการประกอบอาชีพเสริมได้ ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการประเมินความพึงพอใจ และคุณลักษณะ ผู้เรียนของ นงนภัส บุญเหลือ (2553 : 147) พบว่าอยู่ในระดับมาก

การประเมินหลักสูตรด้านประสิทธิผล สูงกว่าเกณฑ์ระดับปานกลาง กล่าวคือ นักเรียน มีคุณลักษณะด้านความมุ่งมั่นในการทำงาน มีความตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมาย รับผิดชอบ ต่อหน้าที่และขยันอดทนปฏิบัติงานที่ได้รับ

มอบหมายทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษา ในเครือข่าย ทำชะมวงสามัคคีให้ความสำคัญ กับการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบและเน้น การมีส่วนร่วมจากผู้ที่เกี่ยวข้องสอดคล้องกับ กระทรวง ศึกษาธิการ (2551 : 206) เกี่ยวกับ คุณภาพของผู้เรียนเมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีทักษะการทำงานร่วมกัน ทำงานอย่างเป็น ระบบและมีลักษณะนิสัยการทำงานที่ขยัน อดทน รับผิดชอบซึ่งครูผู้สอนให้เหตุผล เพิ่มเติมว่า หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และเทคโนโลยีมุ่งฝึกทักษะปฏิบัติแก่นักเรียน ดังนั้นในการวัดและประเมิน ผลเน้น การประเมินด้านการทำงานในทักษะต่าง ๆ ซึ่งจะเห็นได้ชัดเจนเมื่อนักเรียนปฏิบัติได้ มีผลงานเป็นที่ประจักษ์

การประเมินหลักสูตรกลุ่มสาระ การเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ครูผู้สอนและนักเรียนมีความเห็นสอดคล้อง กันว่า ด้านความยั่งยืนของหลักสูตรบรรลุผล ผ่านเกณฑ์ กล่าวคือ ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม กับ สถานศึกษาในการอนุรักษ์สืบทอดภูมิปัญญาไทย ในท้องถิ่นตัวเอง นักเรียนรู้และเข้าใจภูมิปัญญา ไทยในท้องถิ่นทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษา ในเครือข่ายทำชะมวงสามัคคี มีการบริหาร จัดการหลักสูตรอย่างเป็นระบบ ส่งเสริม ส่วนร่วมอนุรักษ์และสืบทอดภูมิปัญญาไทย ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สอดคล้องกับมาเรียม นิลพันธุ์ (2554 : 259) พบว่าหลักสูตร มีความ เหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ยกเว้น คณะกรรมการสถานศึกษา แม้ว่าจะมีความคิด เห็นว่าผลการดำเนินการด้านความยั่งยืนอยู่ใน ระดับปานกลาง แต่พบว่าไม่ผ่านเกณฑ์ การประเมิน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหาร

จัดการหลักสูตร การมีส่วนร่วมอนุรักษ์และ
สืบทอดภูมิปัญญาไทยระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
นั้นยังค่อนข้างน้อยและขาดความต่อเนื่อง

การประเมินหลักสูตรด้านกาถ่ายทอด/
ขยายผล สูงกว่าเกณฑ์ระดับปานกลาง กล่าวคือ
นักเรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการ
เรียนรู้ และการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม
และมีส่วนร่วมในการถ่ายทอด/ ขยายผลความ
รู้และพัฒนาหลักสูตรอื่นๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ
การจัดการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการ
ศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หลักสูตร
กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและ
เทคโนโลยี ระดับ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สถาน
ศึกษาเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมกับโรงเรียน
ในการบริหารจัดการหลักสูตรทำให้การจัดการ
ศึกษามุ่งตามเป้าหมายที่กำหนด ซึ่งสอดคล้อง
กับทักษะในศตวรรษที่ 21 (มาเรียม นิลพันธุ์.
2554 : 259 ; อ้างอิงจาก Bernie & Charles
2009 : 76-77) ควรส่งเสริมให้เกิดกับผู้เรียน
7 ทักษะ ซึ่งรวมถึงทักษะด้านอาชีพ เข้าใจใน
ตนเองผู้เรียนมีความ สามารถในการประยุกต์
ปรับเปลี่ยนสิ่งต่างๆ ตามบริบทเพื่อให้การ
ทำงานเกิดประสิทธิภาพอย่างสูงสุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัย
ไปใช้

1.1 กระบวนการดำเนินงานของ
หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและ
เทคโนโลยีเกี่ยวกับการกำหนดเนื้อหาสาระ
ท้องถิ่นที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน
และท้องถิ่นยังมีน้อย จึงควรส่งเสริมจัดกิจกรรม
การเรียนการสอนที่หลากหลาย เน้นการมี
ส่วนร่วมระหว่างครู นักเรียน รวมทั้งผู้ปกครอง

และควรจัดให้มีการแสดงผลงานนักเรียน
อย่างต่อเนื่อง

1.2 ความยั่งยืนของหลักสูตรกลุ่ม
สาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
เกี่ยวกับมีส่วนร่วมกับสถานศึกษาในการอนุรักษ์
สืบทอดภูมิปัญญาไทยในท้องถิ่น และมีการ
บริหารจัดการหลักสูตรโดยการมีส่วนร่วม พบว่า
คณะกรรมการสถานศึกษารับรู้ว่าการ
ดำเนินงานดังกล่าวยังไม่บรรลุผลสำเร็จ
ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน และได้ให้ข้อเสนอ
แนะไว้ว่าควรมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการ
บริหารจัดการหลักสูตรอย่างเป็นระบบและ
ต่อเนื่อง สถานศึกษาจึงควรมีการพัฒนาปัญหา
ดังกล่าวโดยเร่งด่วน เพื่อส่งเสริมการบริหาร
จัดการที่ดีต่อไป อันจะนำไปสู่ความยั่งยืน
ของหลักสูตรในอนาคต

1.3 ในการจัดการเรียนการสอน
สาระท้องถิ่นของหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้
การงานอาชีพและเทคโนโลยี ระดับชั้นประถม
ศึกษาปีที่ 6 สถานศึกษาควรคำนึงถึงช่วงวัย
และความต้องการของผู้เรียน และสถานศึกษา
นั้น ๆ ควรมีการประเมินผลการใช้หลักสูตร
เพื่อนำสารสนเทศที่ได้นั้นมาปรับปรุง พัฒนา
หลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทท้องถิ่น ชุมชน
และเหมาะสมกับยุคสังคมปัจจุบัน

2. ข้อเสนอแนะการทำวิจัยต่อไป

2.1 ควรประเมินหลักสูตรกลุ่ม
สาระอื่น ๆ โดยใช้รูปแบบการประเมินที่หลากหลาย
เหมาะสม และให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมี
ส่วนร่วมในการประเมิน

2.2 ควรประเมินหลักสูตรกลุ่ม
สาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
ระดับชั้น อื่น ๆ โดยใช้รูปแบบการประเมินที่
หลากหลายเหมาะสม และให้ผู้มีส่วน
เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการประเมิน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2545)**. กรุงเทพมหานคร : พริกหวาน กราฟฟิค.
- นงนภัส บุญเหลือ. (2553). **การประเมินหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โรงเรียนประทุมอนุสรณ์ โดยใช้ CIPP Model**. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ปารณีย์ สิริวาเสฏฐาเมธา. (2550). **การประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ระดับช่วงชั้นที่ 3-4 ในสถานศึกษาสำนักงานเขตการศึกษานครปฐม เขต 2**. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พิณสุดา สิริธรรังศรี. (2552). **รายงานการวิจัยเรื่องภาพการศึกษาไทยในอนาคต 10-20 ปี**. กรุงเทพมหานคร : สำนักนโยบายและแผนการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- มาเรียม นิลพันธุ์. (2554). "การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎี." **viridian E-Journal**, Silpakorn University. 4(3), 1-14.
- สุนีย์ ภูพันธ์. (2546). **แนวคิดพื้นฐานการสร้างและพัฒนาหลักสูตร**. เชียงใหม่ : โรงพิมพ์เชียงใหม่.
- สุภา นิลพงษ์. (2554). **การประเมินหลักสูตรโรงเรียนมหิตลวิทยานุสรณ์ จังหวัดนนทบุรี**. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เสนาะ สุขสงวน. (2548). **การประเมินหลักสูตรสถานศึกษา ช่วงชั้นที่ 2 ของโรงเรียนเครือข่ายการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช2544 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต2**. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศิลปากร.